

Nr 653

Av herr **Geijer, Arne**, och herr **Johansson, Knut**, om utjämning av boendekostnaderna.

(Lika lydande med motion nr 770 i Andra kammaren)

Genom beslut av 1968 års riksdag infördes ett nytt och förbättrat bostadsstöd åt barnfamiljerna från den 1 januari 1969. Det nya bostadsstödet som ersatte familjebostadsbidraget ger mer än 400 000 eller cirka en kvarts miljon fler barnfamiljer än tidigare ett ekonomiskt stöd till bostadskostnaden. Det innebär en avsevärd upprustning av det familjepolitiska stödet för barnfamiljerna.

En översyn av nu gällande former för bostadstillägget är dock enligt vår mening redan nu aktuell.

Låginkomstutredningen har bland annat påvisat att det finns ungefär 180 000 anställda i åldern 25—64 år vilkas inkomst uppgick till 15 000 kronor per år. Uppgiften avser enskild individ och antalet blir därför något lägre om man avser familjeinkomst. Även om det i dessa siffror ingår barnfamiljer synes det vara aktuellt att också överväga ett hyresanknutet bostadsstöd till även barnlösa familjer. En sådan reform skulle möjliggöra att man även kunde avlasta barnlösa låginkomsttagare en väsentlig del av hyreskostnaderna. Redan nu tillämpas denna princip i fråga om det kommunala bostadstillägget för folkpensionärer.

Bostadstillägget till barnfamiljerna bör samtidigt få en starkare anknytning till hyreskostnaderna. Därigenom skulle man åstadkomma en bättre utjämning mellan familjer med olika hyreskostnader, men boende i ungefärligen likvärdiga bostäder. Höga hyreskostnader på vissa orter och i nyproducerade lägenheter drabbar framför allt låginkomsttagare och unga människor med begränsade inkomster som nyligen bildat familj. Otillräcklig tillgång till barntillsyn omöjliggör också i många fall att båda makarna kan förvärvsarbeta.

De kommunala tillägg som för närvarande utgår avser att minska dessa skillnader i boendekostnaderna. Vi finner dock att det nuvarande bostadsstödet storlek i detta avseende är otillräckligt och det bygger vidare på ett frivilligt åtagande från kommunerna, vilket inte heller ger garantier för att det utgår på alla orter där det är bostadssocialt motiverat. Starka skäl talar därför för att vi skapar ett mera enhetligt stöd som är lika över hela landet. Detta kan ske genom att man i högre grad knyter bostadsstödet till de verkliga hyreskostnaderna och gör det obligatoriskt. Därvid bör man pröva om det går att sammanföra det statliga bostadstilläggets tilläggsbelopp med det kommunala bostadstillägget.

Vi vill erinra om att när familjepolitiska kommitténs förslag om ökat familje-

stöd remissbehandlades var det många remissinstanser som framhöll värdet av att få ett bostadsinriktat stöd. De stora löntagarorganisationerna socialstyrelsen, bostadsstyrelsen, Svenska stadsförbundet, Svenska kommunförbundet, HSB, SABO, Svenska bostäder, Svenska riksbyggen och Hyresgästernas riksförbund var bland dem som förordade att ett särskilt stöd till barnfamiljernas bostadskonsumtion skulle finnas kvar. Flera remissinstanser pekade också på den höga hyresnivån i de nyproducerade lägenheterna. Vid sidan om inkomst och barnantal borde enligt deras uppfattning också stödet göras beroende av bostadskostnaden. Bostadsstyrelsen framhöll »att ett system med bidragen anknutna till den faktiska bostadskostnaden otvivelaktigt har vissa fördelar och att det enligt styrelsens mening bör ytterligare undersökas». Motivet till detta var främst att en sådan utformning av bidraget ger en bättre anpassning till stödbehovet.

Föredragande statsrådet framhöll i proposition 42/1968 (ang. ekonomiskt stöd åt barnfamiljerna, s. 62) att »för familjer som har låga inkomster och samtidigt höga hyror kan det enligt min mening från sociala synpunkter vara motiverat att på detta sätt ta särskild hänsyn till bostadskostnadens storlek. Behovet framträder speciellt i de situationer då barnfamiljer med begränsade inkomster hänvisas till lägenheter i nyproducerade bostadshus med höga hyror.»

Som vi tidigare framhållit har det stöd riksdagen efter förslag i proposition nr 42/1968 anvisade inte tillräckligt kunnat avlasta barnfamiljer med begränsade inkomster dryga boendekostnader. Detta drabbar också de boende mycket ojämnt beroende på vilken lägenhet de fått hyra eller vilken ort de är bosatta på.

En kartläggning av vunna erfarenheter av utformningen av bostadsstödet bör därför komma till stånd. På grundval därav bör sedan bostadsstödet förstärkas på så sätt att det i högre grad än för närvarande minskar skillnaderna i boendekostnader mellan likvärdiga bostäder. Därvid bör också övervägas om utbetalning av bostadsstödet lämpligen kan ske direkt till hyresvärderna.

Med stöd av ovanstående föreslår vi,

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t hemställa om en översyn av nuvarande regler för bostadsstödet i syfte att ytterligare utjämna boendekostnaderna för familjer med låga inkomster.

Stockholm den 28 januari 1970

Arne Geijer (s)

Knut Johansson (s)